

Iäkkäiden syöpäpotilaiden määrä kasvaa yhä nopeammin – miten varaudumme?

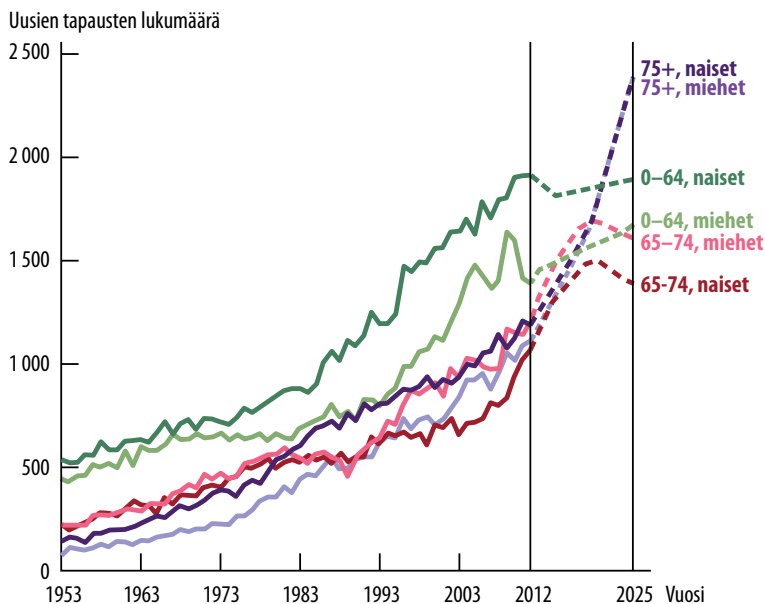
Terveydenhuollon suunnittelu ja resursointi tarvitsevat luotettavia tietoja tulevien vuosien tautitaakasta. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) alueella suunnitellaan tulevaisuuden syöpäsairaalaa. Suomen Syöpärekisteri on laatinut suunnittelun tueksi tapausmääräennusteet, jotka ulottuvat vuoteen 2025.

Uusien vuotuisten syöpätapausten määrä ylitti Suomessa 30 000 tapauksen rajan vuonna 2012. Suomen Syöpärekisterin ennusteiden mukaan vuonna 2025 todetaan uusia syöpätapauksia koko maassa yhteensä noin 40 000, joista arviolta 21 000 miehillä ja 19 000 naisilla (1). Tapausmäärän odotetaan suurenevan lähinnä yli 65-vuotiaiden ikäryhmässä. Sitä nuoremmissa ikäryhmissä uusien syöpien määrä säilyy ennallaan tai jopa hieman vähe-

nee. Kaiken kaikkiaan syöpätapausten vuotuinen määrä suurenee vuoden 2012 tasoon verrattuna miehillä 38 % ja naisilla 27 %.

Vuoden 2025 lopussa arvioidaan olevan elossa noin 71 000 syövän sairastanutta miestä ja 67 000 naista, joiden sairastumisesta on kulunut alle viisi vuotta. Nämä potilaat tarvitsevat runsaasti erikoissairaanhoidon voimavaroja syövän hoidon ja seurannan vuoksi. Elossa olevien syöpäpotilaiden määrä kasvaa yli 45 % vuoden 2012 potilasmääriin verrattuna sekä miesten että naisten osalta. Erityisesti suurenee yli 65-vuotiaiden syövän sairastaneiden määrä, johon ennustetaan kasvua 64 % miehillä ja 69 % naisilla.

HUS-alueelle ennustetaan 5 700 uutta syöpätapausta, sekä miehillä että naisilla, eli yhteensä 11 400 tapausta vuonna 2025 (KUVA).

KUVA. Uusien invasiivisten syöpätapausten määrät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä 1953–2012 ja ennustettu kehitys vuoteen 2025 asti 0–64-, 65–74- sekä yli 75-vuotiailla. Ennusteet laadittiin Nordpred-tilasto-ohjelmalla pohjautuen vuosien 1978–2012 havaittuun syöpäilmaantuvuuteen ja Tilastokeskuksen väestöennusteisiin (2, 3, 4).

Vuoteen 2012 verrattuna tapausmäärässä on kasvua miehillä 53 % ja naisilla 36 %. HUS-alueella kasvu on siis voimakkaampaa kuin koko maassa. Vuoden 2025 lopussa arvioidaan HUS-alueella olevan elossa noin 38 000 syövän sairastanutta, joiden sairastumisesta on kulunut alle viisi vuotta.

Väestömäärän kasvu, varsinkin vanhimmissa ikäryhmissä, vaikuttaa voimakkaasti syöpätaipauten määrän ennusteeseen. Tilastokeskuksen väestöennusteessa HUS-alueen ikäryhmittäisten väkilukujen ennustetaan kasvavan 6 % (0–64-vuotiaat), 21 % (65–74-vuotiaat) ja jopa 83 % (yli 75-vuotiaat) vuodesta 2012 vuoteen 2025 mennessä. Yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä tapausmäärän ennustetaan peräti kaksinkertaistuvan HUS-alueella vuodesta 2012 vuoteen 2025. Suurten ikäluokkien vaikutus näkyy selvästi 65–74-vuotiaiden syöpätapausmäärän ennusteessa. Vuosittaisen tapausmäärän ennustetaan kasvavan noin 40 % vuoteen 2020 mennessä mutta kääntyvän tämän jälkeen hetkelliseen laskuun. Miesten ennusteessa eturauhassyövän ikäryhmittäisten ilmaantuvuuslukujen oletettiin pysyvän vuosien 2008–2012 tasolla. Mikäli kaikissa syöpätaudeissa oletetaan vuosina 2008–2012 havaittu ilmaantuvuustaso, kasvaa tapausmäärä miehillä 49 % ja naisilla 25 %. Naisilla kasvua ennustetaan siis selvästi enemmän (36 vs 25 %), koska ihosyöpien sekä vanhimmissa yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä myös rintasyövän ilmaantuvuuden ennustetaan kasvavan selvästi.

Uusien syöpäpotilaiden määrän kasvu ja potilaiden elossaoloajan pidentyminen lisäävät merkittävästi terveydenhuollon voimavarojen tarvetta, oli kyseessä sitten diagnostiikka, syövän aktiivinen tai tukihoido, hoidon aiheuttamien komplikaatioiden hoito, palliatiivinen hoito tai seuranta. Tapausmäärien kasvu itsessään ei kerro koko totuutta tulevaisuuden työ-

taakasta. Parantumaton syöpä sairastavien potilaiden elinaika pitenee hoitojen kehittymisen myötä. Samalla yhä vanhempien tai useiden perussairauksien rasittamien potilaiden aktiivinen hoito on mahdollista. Toisaalta ikääntyneiden tai heiveröisten potilaiden syövän hoito kuormittaa terveydenhuoltoa enemmän kuin perusterveiden ja työssäkäyvien potilaiden hoito.

Tehtyjen ennusteiden perusteella Helsingin ja Uudenmaan alueen syöpämäärät kasvavat selvästi edelleen ja kasvu on suurempaa kuin koko maata koskeissa luvuissa. Huomattavaa on se, että suurin tapausmäärä kohdistuu tulevaisuudessa entistä enemmän vanhimpaan väestöön ja yli 75-vuotiaiden osuus kasvaa nopeasti. Tämä potilasmäärien kasvu ja muuttuva ikärakenne on syytä ottaa huomioon terveydenhuollon resurssien ja sairaalapalveluiden suunnittelussa. Geriatriksen onkologian tarve kasvaa merkittävästi tulevan vuosikymmenen aikana. Terveydenhuolto tulee tarvitsemaan aivan uudenlaista ketteryyttä ja innovatiivisia ratkaisuja syöpäpotilaiden hoitoon. ■

KARRI SEPPÄ, FT
Suomen Syöpärekisteri,
Suomen Syöpäyhdistys ry

MAIJA TARKKANEN, osastonylilääkäri, projektipäällikkö
HYKS Syöpäkeskus ja Helsingin yliopisto

NEA MALILA, professori
Suomen Syöpärekisteri, Suomen Syöpäyhdistys ry. ja
Terveystieteen laitos, Tampereen yliopisto

SIDONNAISUDET

Karri Seppä: Ei sidonnaisuuksia

Maija Tarkkanen: Apuraha (EVO), asiantuntijapalkkio (Duodecim, GSK, Helsingin yliopiston lääketieteellinen tdk, MSD, Merck, Amgen, Pfizer, Tampereen yliopiston lääketieteellinen tdk), luentopalkkio (Leiras, Novartis, Suomen Onkologiyhdistys, Syöpäsäätiö, Pfizer, Swedish Orphan), koulutus/kongressikuluja yrityksen tuella (Ipsen, Pfizer, Swedish Orphan, Amgen, Pierre Fabre)

Nea Malila: Ei sidonnaisuuksia

KIRJALLISUUTTA

1. Syöpätautien asiantuntijaryhmä. Syövän ehkäisy, varhaisen toteamisen ja kuntoutumisen tuen kehittäminen vuosina 2014–2025. Kansallisen syöpäsuunnitelman II osa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Ohjaus 6/2014, 115 sivua. Helsinki 2014.

2. Møller B, Fekjær H, Hakulinen T, Trygvadóttir L. Prediction of cancer incidence in the Nordic countries up to the year 2020. *Eur J Cancer Prev* 2002;11 Suppl 1.

3. Møller B, Fekjær H, Hakulinen T, Sigvaldason H, ym. Prediction of cancer incidence in the Nordic countries: Em-

pirical comparison of different approaches. *Stat Med* 2003;22:2751–66.

4. Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkojulkaisu]. ISSN=1798–5137. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 15.6.2015]. <http://tilastokeskus.fi/til/vaenn/index.html>